

اولین همایش ملی معماری، مرمت، شهرسازی و محیط زیست پایدار ۲۸- شهریور ۱۳۹۲

تاثیر انرژی پایدار و شاخصه های آن در معماری سنتی ایران

مریم یارمحمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات کرمانشاه

m.yarmohamadi11@yahoo.com

چکیده

در شرایطی که مصرف انرژی فسیلی و آلودگی ها و تغییرات اقلیمی حاصل از آن به معضلی برای جوامع بشری تبدیل شده است ؛ لزوم بررسی همه جانبه و اصلاح ساختار ساختمانهای در دسترس و بهسازی آنها جهت کاهش مصرف انرژی و آلودگی ها و تغییرات اقلیمی ضروری است. معماری سنتی ایران چه در بخش مسکونی و چه در بخش غیر مسکونی و تلفیق این دو در سطح وسیع تری به نام شهر ، دارای ویژگی های منحصر به فردی است که ضمن توجه مسایل زیبا شناسی ، پاسخگوی نیازهای اقلیمی هر منطقه نیز بوده است. معماری سنتی ایران با استفاده از استراتژی های غیر فعال خورشیدی و سایر تکنیک های طراحی و معماری شرایط آسایش انسان با توجه به شرایط سخت محیطی فراهم می شده است به گونه ای که استفاده از انرژی فسیلی به حداقل میزان ممکن می رسیده است. لذا در این تحقیق ویژگی های خانه های سنتی مناطق گرم و خشک ایران از جنبه های مختلف طراحی و اجرایی از طریق مشاهده بافت شهرهای گرم و خشک، فرم، جهت گیری بنا، ارتفاع و سایر اجزاء خانه های حیاط مرکزی مورد بررسی قرار می گیرد تا تأثیر تکنیک های ساده و در دسترس معماران ایرانی در خلق فضاهای پایدار در خانه های سنتی ایران آشکار گردد. این مقاله بر آن است به برخی از راه حل های معماری اندیشیده شده در آنها را از لحاظ تطابق آب و هوایی و حل مسئله انرژی تشریح کند.

کلمات کلیدی

معماری پایدار، خانه های سنتی، انرژی، حیاط مرکزی، شرایط آسایش، بهره گیری موثر از انرژی پایدار در معماری ایرانی، انرژی پایدار، معماری سنتی ایران، اقلیم

چکیده

هم اکنون مباحث مطرح در معماری، پایداری و طراحی مطابق با محیط است. پایداری محیطی بیشتر بر کاهش اتلاف انرژی در محیط، کاهش تولید عوامل مضر برای سلامت انسان و استفاده از منابع تجدیدپذیر تأکید دارد. در عین حال پایداری در زمینه معماری باید به سمت تدوین ضوابطی پیش رود که بر مصرف حداقل انرژی، استفاده از مصالح تجدید پذیر، حفظ و تجدید انرژی بدون تولید آلودگی تأکید کند.

به رغم مطرح شدن مباحث پایداری در دنیای متأخر، عملاً تمامی این اصول توسط پیشینیان ما به کار گرفته می شد. معماران پیشین ناگزیر از تکیه بر منابع طبیعی و انرژی های پاک بوده اند که پایان ناپذیرند. این بهره گیری از طبیعت در سطوح مختلف ارتفاعی و از منابع گوناگون بوده است. در سطوح بالایی بنا، بادگیر را به کار می گرفتند تا از جریان هوا و باد و مکش ناشی از قوانین طبیعت بهره جویند. در طراحی سطوح همکف ابنیه، حیاط های مرکزی تبلور حداکثر بهره گیری از آب و خاک و گیاه همراه با سایه اندازی جداره هاست. در سطوح زیر همکف نیز به کارگیری فضاهایی همچون سرداب ها با بهره بردن از ظرفیت بالای حرارتی خاک و گاه آبرور آب در آنها، فضایی مطبوع و دلنشین را در اقلیم هایی با گرمای طاقت فرسا می شدند. ولی مرور زمان و استفاده نامناسب از پیشرفت های تکنولوژیک، منجر به فراموشی آن تکنیک ها و کاربرد نامحدود از انرژی های فسیلی تجدیدناپذیر شد.

یکی از سمبل های معماری پایدار، معماری سنتی ایرانی است که به موضوع های اکولوژیکی و کارایی انرژی، هم به لحاظ پایین بودن قیمت اولیه و هم به لحاظ پایین بودن قیمت جاری و کارکردی بنا، پاسخگو بوده است. این مقاله بر آن است تا چگونگی تطابق آب و هوایی و پاسخگویی محیطی ابنیه سنتی ایرانی را تشریح کند.

مسئله اصلی در معماری معاصر جهان امروز، قطع ارتباط میان معماری بومی و نیازهای مدرن است. ضروری است تا متدهای استفاده شده در دنیای قدیم را به منزله سمبلی از راه های سبز یادآوری کرد و سپس، آنها را توسط پیشرفت های تکنولوژیک عصر حاضر با دنیای جدید تطبیق